

การติดเชื้อวัณโรคในบุคลากร เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อป้องกันการติดเชื้อ ต่อความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อวัณโรค ของบุคลากรสุขภาพ คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลศรีสะเกษ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2550 ถึงเดือน มีนาคม 2551 ประชากรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย ในคลินิกวัณโรค จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วยแพทย์ และพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มบุคลากรสุขภาพ ที่ปฏิบัติงานในคลินิกวัณโรค โรงพยาบาลศรีสะเกษ จำนวน 12 คน ประกอบไปด้วย แพทย์ พยาบาล วิชาชีพ เภสัชกร เจ้าหน้าที่งานเภสัช พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ และลูกจ้าง โดยศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ก่อนและหลังการส่งเสริมการปฏิบัติ สำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 มีการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติ ในด้านการบริหารจัดการ และการจัดการสิ่งแวดล้อม ก่อนและหลังการส่งเสริมการปฏิบัติ ในขณะที่กลุ่ม ที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบการปฏิบัติในด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ก่อนและหลังการส่งเสริมการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการอบรมให้ความรู้ คู่มือการปฏิบัติ पोสเตอร์เตือน จดหมายให้ข้อมูลย้อนกลับ เครื่องมือที่ใช้ ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความรู้ แบบสอบถามการ ปฏิบัติ และแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา ของแบบวัดความรู้ แบบสอบถาม การปฏิบัติ แบบบันทึกการสังเกต เท่ากับ .96 .94 และ 1 ตามลำดับ การหาความเชื่อมั่นของแบบวัด ความรู้ แบบสอบถามการปฏิบัติ และ แบบบันทึกการสังเกต เท่ากับ .95 .94 และ 1 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ วิเคราะห์ความแตกต่างที่มีเครื่องหมาย การเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติในกิจกรรมด้านการบริหารจัดการ และการจัดการสิ่งแวดล้อม ใช้สถิติ ฟิชเชอร์เอกแซก การเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติ ในด้านการใช้ อุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ใช้สถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของบุคลากรสุขภาพ เพิ่มจาก 13.3 คะแนน เป็น 17.8 คะแนนภายหลังจากการส่งเสริมการปฏิบัติ ($p<.001$) สำหรับการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพ พบว่า การปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพกลุ่มที่ 1 มีสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องในด้านการบริหารจัดการ และ การจัดการสิ่งแวดล้อมหลังได้รับการส่งเสริม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การปฏิบัติ ของบุคลากรสุขภาพกลุ่มที่ 2 มีสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องในการใช้อุปกรณ์ป้องกันระบบทางเดินหายใจ หลังได้รับการส่งเสริมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้ผลในการเพิ่มความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อวัณโรค ของบุคลากรสุขภาพ คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลศรีสะเกษ คลินิกวัณโรคแห่งอื่นควรนำแนวทางการส่งเสริมฯ ไปใช้ และ ควรหากลยุทธ์อื่นๆ ที่จะส่งเสริมการปฏิบัติในกิจกรรมที่ยังไม่มีการเพิ่มขึ้นของการปฏิบัติ

Tuberculosis infection among health care workers is a major problem in Thailand. The purposes of this quasi-experimental research were to investigate the effects of Evidence Based Practice Promotion (EBPP) for infection prevention on knowledge and practices of mycobacterium tuberculosis prevention among health care workers at the tuberculosis clinic, Sisaket hospital from November 2007 to March, 2008. The population was divided into two groups. The first group was the infection control committee including a physician and registered nurses (n=7). The second group were the health care workers working at the clinic (n=12) including physicians, registered nurses, pharmacists, pharmacy technicians, assistants, and other employees. The knowledge was compared in both groups before and after the EBPP implementation. The practice of administration and environmental control of the first group were compared before and after the EBPP implementation whereas the uses of personal protective equipment were compared before and after the EBPP implementation among the second group.

The research instruments used in this study consisted of instruments for the EBPP implementation, which were the education training plan, manual of practice, poster reminder, and feedback letter while the instruments for data collection were the demographic data questionnaire, the knowledge test, the practice questionnaire, and the observation recording form. Content validity of all instruments was examined by 5 experts. The content validity index of knowledge test, the practice questionnaire and the observation recording form were .96, .94, and 1, respectively. The reliability of the knowledge test, practice questionnaire, and the observation recording form were .95, .94, and 1, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics, Wilcoxon match-pairs signed ranks test, Fisher's exact test and Chi-square.

The results of this study reveal that the average score of knowledge increased significantly from 13.3 to 17.8 after the EBPP implementation ($p < .001$). As for the practices of the first group, the proportion of practice of the health care workers about the administration and environment control after the EBPP implementation were enhanced after the EBPP implementation at a significant level of .01. Among the second group, the proportion practice of health care workers about the use of personal protective equipment were enhanced after the EBPP implementation at a significant level of .001.

The results of the study showed that EBPP implementation can increase both knowledge and practices of mycobacterium tuberculosis prevention among health care workers at the tuberculosis clinic. It is suggested that the EBPP should be implemented in clinics in other hospital. As for the activities that did not increase, finding other strategies to promote the practice is suggested.